

Inhoud

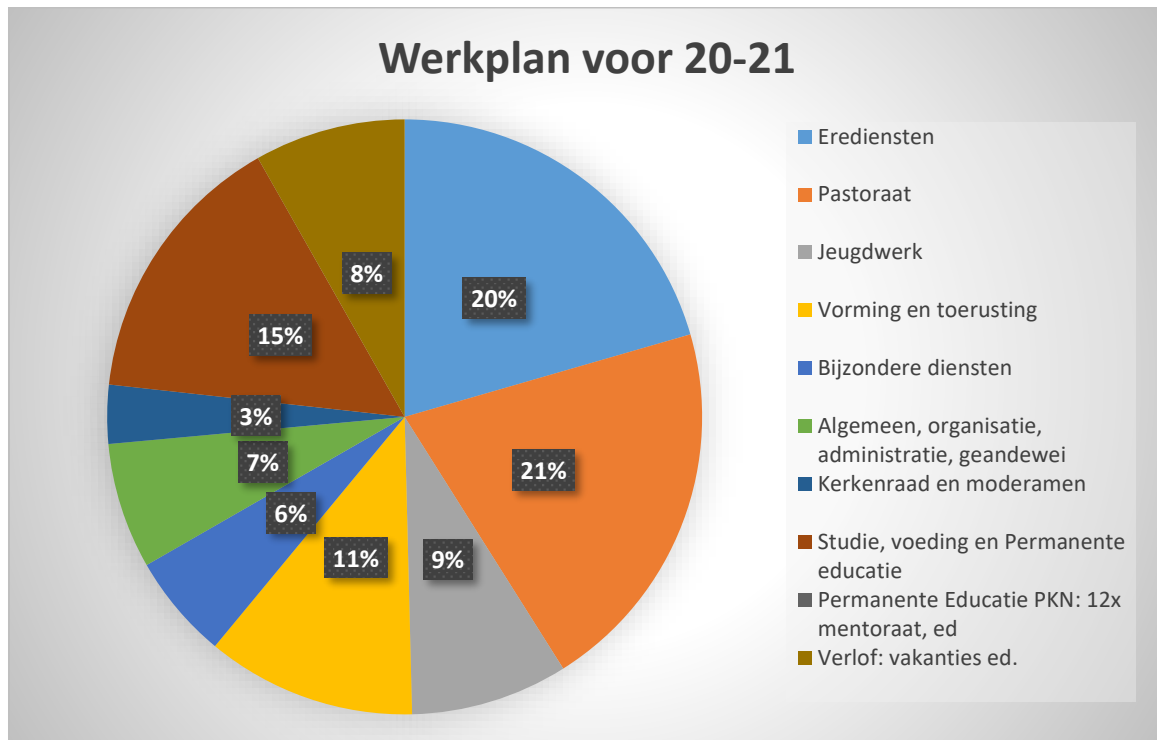
Inleiding	2
Overzicht	2
Erediensten	3
Bijzondere Diensten	4
Pastoraat	5
Bezoekwerk	5
Omtinkers	6
Laatste zondag kerkelijk jaar	6
Jeugdwerk.....	7
Catechese	7
Zondagschoolleiding:.....	8
Gezinsdiensten	8
Vorming en toerusting	9
JO-BIN-DER	9
40-dagenproject	9
Kerkenraad	9
Avondmaal.....	10
Geandewei/Hichtepunten.....	10
Persoonlijk	10
Nevenzaken	11
Suïcidepreventie.....	11
Diaconaal platform.....	11
Primaire nascholing.....	11
Ideeën voor later	12

1 Inleiding

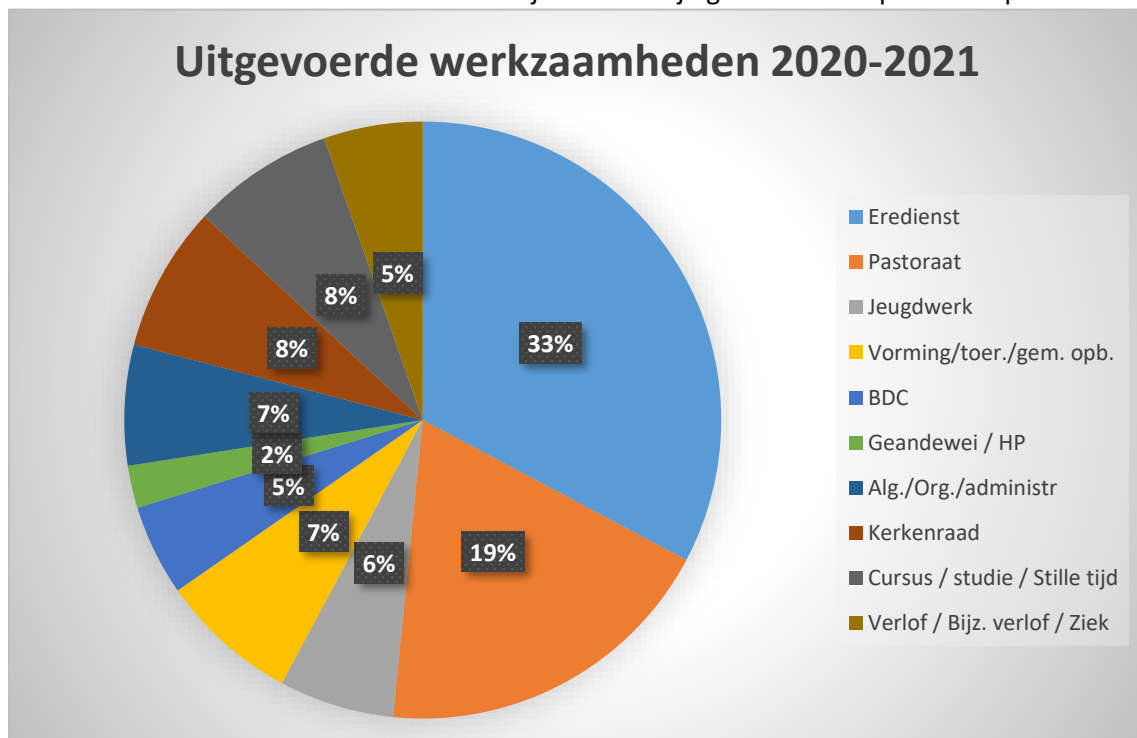
In dit verslag blik ik terug op afgelopen kerkelijk seizoen. Deze terugblik loopt van september tot juni. Hierin wil ik terugkijken naar mijn werkzaamheden van afgelopen jaar, hoe ik dat vond en denk ik vast na over het nieuwe seizoen. Al schrijvende komen voor mij vaak de inzichten.

2 Overzicht

In juli 2020 maakte ik het volgende werkplan voor de gehele periode sept - augustus

Hieronder het overzicht van de daadwerkelijk bestede tijd gedurende de periode september – mei:

3 Erediensten

Als ik de grafiek zoals ingeschat vergelijk met de werkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Dan valt op dat er veel meer tijd is gaan zitten in de erediensten.

Terugkijkend heb ik daar veel energie en tijd in gestoken. In mijn inschatting ging ik uit van 18 uur per dienst. Terugrekenend zijn er in deze periode 19 diensten geweest. Per dienst heb gemiddeld 23 uren besteed.

Dit kan ik toelichten. Afgelopen jaar volgde ik de cursus homeletiek en liturgiek, hierdoor heb ik de focus op het voorbereiden van de diensten gelegd en er ook tijd voor genomen. Daarbij heb ik mijn mentor ds. Timmer nog gevraagd om nog mee te kijken met het voorbereiding van een aantal diensten. Het samenstellen van een liturgie is in Coronatijd wat moeizamer omdat je zoekt naar geschikte liederen en filmpjes op de beamer. En ook kost het samenstellen van de bijzondere diensten extra tijd, met name de interactieve diensten met filmpjes en online quiz-elementen.

Los daarvan kost het voorbereiden van diensten mij nog veel tijd, vooral de voorbereiding voor het bestuderen van het tekstgedeelte, de exegese en dan komen tot een preek. Ik kan me verliezen in het opzoeken van allerlei informatie, waarmee ik uiteindelijk weinig mee doe in de preek.

In de cursus hebben we geleerd over liturgie, hoe zet je een dienst op. En over preken: de stappen van voorbereiding doorlopen. Samen met ds. Timmer heb ik me nog gefocust op: hoe zorg ik ervoor dat ik al eerder in de voorbereiding scherp krijg: op welke tekst richt ik me, en welke doelstelling voor de preek komt voor mij naar voren. Dan kan ik sneller en efficiënter een preek voorbereiden.

3.1 Onlinediensten

Afgelopen seizoen hebben de onlinediensten zich ontwikkeld. Vorig seizoen namen we de diensten op op vrijdagavond, om ze dan op zondagochtend online vrij te geven. Toen fysieke diensten vanaf medio september weer mogelijk waren hebben we de diensten opgenomen en later online geplaatst. Op 15 december werd een nieuwe lockdown afgekondigd, sindsdien waren de diensten alleen online. En volgens mij slaagde het vanaf 31 december om voor de eerste keer een livestream uit te zenden. Dit slaagde via een 4G-modem en een professionele camera. Medio januari werd de professionele camera installatie geïnstalleerd. Vanaf 20 december 2020 verschijnen de onlinediensten op kerkdienstgemist.nl, vanaf 31 december dus via livestream.

Nu terugkijkend is het echt een lange periode geweest van alleen online diensten. Met alleen technicus voor de uitzending, lector, muzikanten en de ambtsdragers. Pas op 30 mei zijn we weer voor het eerst fysiek bij elkaar gekomen. Nu komen er zo'n 20 – 25 mensen schat ik. Men moet er weer aan wennen nu weer naar de kerk te kunnen. We mogen in dit stadium volgens mij iets van 2 coupletten op zacht volume meezingen en nog steeds 1,5 meter afstand houden.

Bij de opnames merkte ik soms dat de ambtsdragers het als een uitje zagen, eindelijk weer eens iemand spreken. Ik moest me dan extra focussen om 'in de dienst' te blijven. Alsof het zondagochtend was. Bij de live-streams was het meer als een echte dienst. Doordat er geen mensen in de dienst waren kon ik me wel focussen op de uitvoer van de dienst. Werd ik niet afgeleid door de gemeenteleden. Dat went uiteindelijk. Nu met gemeenteleden is de uitdaging weer om de interactie met de mensen te krijgen. In beide gevallen, maar vooral na een online-dienst kan het gevoel onzeker zijn. Dit was het dan, ik heb mijn best er op gedaan en nu moet ik het loslaten. Soms een voldaan gevoel, soms met een gevoel van: was het wel goed genoeg? Wie zou hier naar kijken? Welke mensen bereiken we en hoe valt het? Dat kan soms op een zondag nog een tijdje aan me knagen. Dat probeer ik op een gegeven moment los te laten.

Eén van de mooiste momenten in de dienst vind ik persoonlijk het consistoriegebed, dat een ambtsdrager bidt voor een gezegende dienst. Dat de inspanningen van een ieder die meewerkt aan de dienst geleid mogen worden door de Heilige Geest. En dat er persoonlijk voor mij wordt gebeden. Het moeilijkste aan de diensten vind ik de gebeden, en vooral de voorbede. Noem ik mensen bij de naam of niet, wat bid je voor iemand die ziek is of door een moeilijke tijd gaat en wat bid je voor de wereld in nood.

Een ander moment dat me bij blijft is Goede Vrijdag. De dienst is afgelopen, we eindigen donker en in stilte. En als ik van achter de lessenaar naar achter loop blijft de stilte. De dienst is afgelopen en het was een fijne dienst. Voor mij een moment om even opgelucht te zijn even stoom af te blazen: zo dat was het weer. Maar de stilte die in de kerk was liet zich niet verbreken. Deze bleef hangen, een heilige stilte, een eerbiedige stilte. Een stilte die past bij het offer van goede vrijdag. Dus wordt ik ook stil en na zo'n vijf minuten wordt uiteindelijk toch de stilte verbroken.

Ik ben blij en opgelucht dat we nu elkaar weer kunnen ontmoeten bij de erediensten. Voor komend seizoen (augustus 2021 – juli 2022) staan er 29 diensten ingepland. Met de ervaring en het leerproces van afgelopen jaar hoop ik dat in minder tijd te kunnen doen.

4 Bijzondere Diensten

De bijzondere dienstencommissie bestaat uit Hillie Kalma, Janke Kuipers, Jitske Toren en Sia v/d Woude. De startdienst zou in de open lucht zijn en daarna op de fiets langs de verschillende plekken. Door de weersvoorspellingen werd dit deels online en deels door de dorpen fietsen. Met kerstnacht zouden we een dienst in elke kerk van de 4-H dorpen uitvoeren, zodat op elke locatie het maximaal bezoekersaantal van 30 kon komen op 1,5 meter. Met Pinksteren zouden we ook een dienst in de open lucht houden, maar dit moesten we afzeggen vanwege slecht weersvoorspellingen. Het zat ons niet mee dit jaar als BDC. Hieronder nog een opsomming van de bijzondere diensten die we uiteindelijk gehad hebben afgelopen seizoen:

- Startzondag 27-9: Online filmpjes en fietsen langs kerken en spellen rondom in 4H-dorpen;
- Israëlzondag, volledig verzorgd door Saamoosara 4 -10, fysiek en online.
- Kerstnachtdienst 24-12: onlinedienst met zanggroepjes uit de gemeente en verzoekliederen.
- Kerstdienst 25-12: Onlinedienst met filmpjes en bijdrages uit de gehele gemeente met quizvragen;
- Nieuwjaarsdienst 3-1 met medewerking van Jacob de Boer;
- Zendingdienst 31-1: Online dienst met bijdrage van diaconie (Rinske Miedema);
- Gezinsdienst 21-3: Online dienst met een paar kinderen in de dienst, met preekbingo;
- Pasen 4-4: afscheid van KRM Gosse v/d Woude, en benoeming van Reinder Prins;
- Paasmaandag 5-4: Muzikale dienst, met verzoekliederen in de dienst.
- Slotdienst 25-4: Onlinedienst met filmpjes van afgelopen seizoen en muziek van Jacob de Boer; Na de tijd online bijpraten met koffiedrinken.
- Pinksteren 23-5: Dit zou openluchtdienst zijn, maar werd een online-dienst mmv Lucia en Wietske;
- 30 mei: voor het eerst weer fysieke dienst, en bevestiging en afscheid van ambtsdragers en de belijdenis en doop van Dieneke Blom. Bevestigd: Piet v/d Woude (ol), Jeltje Hijma (D), Dieneke Blom (D). Afscheid: Fo Vos (O), Sjoerd Bolhuis (OKRM), Andries v/d Woude (JO) Wietske v/d Woude (D).

Terugkijkend nog heel wat bijzondere diensten gehad. In de commissie ben ik vooral de samenroeper en voorzitter. Dit vraagt tijd en creativiteit. Het is mooi om zo mooie diensten neer te zetten en vooral

bij mijn begin bij de PG Hantum om mee te draaien en iets neer te zetten. Het laatste jaar vraag ik me af of ik nog de samenroeper, voorzitter moet blijven van deze commissie.

5 Pastoraat

In het overzicht is te zien dat ik redelijk dezelfde tijd heb besteed (19%) als ik van te voren als doelstelling had (21%). Ik moet zeggen dat het een moeizaam jaar was om goed pastoraat uit te kunnen voeren. Toen in de zomer van 2020 er wat meer ruimte kwam omdat maatregelen werden versoepeld, heb ik wat meer bezoekwerk opgepakt. Toen de besmettingen weer toenamen is dat weer wat voorzichter geworden. De doelgroep 20 – 40 wilde ik gaan bezoeken, maar na een paar pogingen, merkte ik dat het toch lastig was ten tijde van Corona. Die doelstelling heb ik maar opgegeven. We hebben één fysieke bijeenkomst gehad van Jo-binder groep en één online. De ontmoetingsavonden (wijkavonden) hebben we helemaal niet opgestart. Van het Ouderlingberaad zijn alle 7 vergaderingen doorgegaan. In september, december en juni zijn we fysiek bij elkaar geweest. De overige keren in oktober, januari, maart en april waren deze overleggen online. In de periode september tot juni was er één uitvaart, en dat was van iemand van buiten de gemeente die werd begraven in Hantumhuizen. Het is uitzonderlijk dat er afgelopen jaren weinig uitvaarten waren.

5.1 Bezoekwerk

De Corona sloeg ook toe in eigen dorp, verschillende gezinnen werden getroffen. Vooral rond de kerstvakantie werden er veel mensen getroffen door het virus. Waarbij een aantal mensen weken aan bed gekluisterd waren. Een aantal heeft langdurig nog klachten gehad. De meest schrijnende gevallen waren zij die het virus waarschijnlijk doorgegeven hebben in familiekring en werkkring, waardoor er uiteindelijk mensen zijn komen te overlijden (ouders en cliënten). In eigen gemeente is er niemand overleden door de besmetting aan het coronavirus.

Het bezoekwerk was in deze periode erg lastig, in het begin ging ik over op bellen. Ik plande een aantal belmomenten in, en probeerde ouderen, alleen gaanden en zieken regelmatig te benaderen. Soms ging dat weer over op deels bezoekwerk en deels bellen. Een ontdekking is geweest dat telefonisch contact ook goed kan, al is het maar om op de hoogte te blijven van hoe het met iemand gaat.

Registratie van bezoek en telefonisch pastoraat deed ik vooral in excel, daarin heb ik een rekensheet gemaakt. Met een vakje van wanneer ik iemand bezocht/gebeld heb, ergens vul ik een korte notitie in en een termijn waarop ik iemand weer zou willen bezoeken/bellen. Op deze wijze maak ik met mezelf de afspraak en kan ik het goed bijhouden. Verder houd ik in een notitieboekje korte aantekeningen bij, wie ik bezocht of gebeld heb met soms de situatie. Dit kan ook in de online-ledenregistratie. Het wisselt wat, en ik doe het ook niet altijd even consequent. Het meest consequente houd ik de Excel lijst bij. Het voelt soms als afvinken, maar aan de andere kant zorgt dit voor een eerlijke verdeling van mijn tijd over de verschillende mensen. Zo maakte ik voor mezelf een lijstje met categorieën: ziek, 60+, 70+, 80+, alleen gaanden, 80+. elders verpleegden, etc. Waarbij ik vooraf bij elke categorie bepaald heb hoe vaak ik zo iemand wil bezoeken. Elders verpleegden wil ik bijvoorbeeld 4x per jaar bezoeken. Het geeft wat houvast, maar ik wijk er ook van af als ik denk dat dat goed is. Een nadeel is ook dat ik in zo'n lijst niet goed kan aangeven en bijhouden hoe iemand bezocht wordt door ouderlingen of anderen uit de gemeente. Het blijft fingerspitzengefühl.

Een blik in deze Excel lijst met alle leden laat me zien dat ik van 84 van de 198 adressen nog geen bezoekje gebracht heb. Sommige van de namen kom ik dan wel tegen in jeugd of groepswork, anderen praktisch niet.

Vooral bij adressen waar zorgen zijn (die mij bekend zijn) worden bezocht. En soms komt er bij een kennismaking iets ter sprake waar je nog een keer over door wilt praten. Zo trek ik een stukje met

mensen op, en zo nu en dan laat je iemand weer wat meer los en komen er weer anderen op je pad. Mijn mentor ds. Timmer wees me erop dat het belangrijk is om de gouden momenten te verzilveren. Dat zijn de schakelmomenten in iemands leven, om er dan bij te zijn en mee te lopen.

In een gemeente als Hantum lukt het waarschijnlijk wel om iedereen te kennen, maar heeft iedereen behoefte aan aandacht uit de kerk? Het is een uitdaging de juiste keuze te maken, wie wel, wie niet bezoeken. Ik probeer dat op intuïtie in te schatten. Soms zijn er adressen waar je tegen op kijkt om er naartoe te gaan, dat je maar blijft uitstellen. Dan moet ik soms een stap zetten, zorgen dat ik geen losse eindjes laat liggen, het als het ware afmaken door toch te gaan.

Het ouderlingberaad en contact met de ouderlingen tussendoor geeft altijd een opluchting. Heel vaak ben ik in de veronderstelling dat ik de gemeente alleen draag, maar op veel momenten blijkt hoe ouderlingen, diakenen of anderen ook naar elkaar omzien in de gemeente. Dat geeft ontspanning. Het is niet mijn kudde, het is Gods kudde. Hij is de Herder. Ik mag er ontspannen mee om gaan.

In het pastoraat probeer ik vooral er te zijn, te luisteren naar iemand en daar aan te sluiten waar iemand zit. En daar probeer ik meestal te zoeken naar het verhaal van God met die persoon. Hoe er vanuit het leven lijnen te trekken zijn met het geloof. Daarbij een Bijbeltekst lezen en het in gebed voor God brengen. Dat willen mensen niet altijd, en daarin laat ik hen in hun waarde.

Een mooie ontwikkeling in het pastoraat is ook het aanwezig zijn in de kerk van Hantum op woensdagen. In de consistorie van de kerk kan ik ongestoord en rustig werken. En het is ook goed om in de gemeente aanwezig te zijn, een ommetje te maken, mensen tegenkomen en een praatje maken. Gewoon present zijn in het dorp. Tussen de middag loop ik dan soms een rondje in het dorp, een enkele keer rijd ik even naar Hantumhuizen of Hiaure om daar een ommetje te maken.

5.2 Omtinkers

Afgelopen jaar zijn er omtinkers gezocht en gevonden. Totaal acht personen die contact houden met de ouderlingen over wel en wee in de wijken. Voor een omtinker is een omschrijving vastgesteld. De omtinker signaleert wel en wee en geeft dat door aan de wijkouderling of pastor. De omtinker hoeft geen bezoeken te doen, dat mag natuurlijk wel. De taak is bewust zo licht mogelijk gehouden. Mogelijk dat we hier later nog iets in kunnen veranderen, of nog de rol van pastoraal bezoeker tussen omtinker en ouderling toevoegen. Het instellen van omtinkers is direct al te merken. Zo werd een geboorte gemeld, een situatie van iemand die al een tijd lang ziek thuis zit. Begin volgend seizoen willen we de omtinkers een avond uitnodigen bij het ouderlingberaad. Om ook eens te peilen wat hun behoefte is, of het zo goed is, of of zij ook een iets grotere taak zouden willen hebben.

5.3 Laatste zondag kerkelijk jaar

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar worden altijd de overledenen van het afgelopen jaar genoemd en herdacht. Voor hen wordt een kaars aangestoken.

Uit onze gemeente is in het kerkelijk jaar 2019-2020 overleden: Anneke de Vries. Verder uit onze dorpen: Hendirk Jan Blumers.

Omdat het aansteken van een persoonlijke kaars door gemeenteleden in de dienst op zondag niet mogelijk was hebben wij een zondag later op de avond deze mogelijkheid gegeven in de kerk. Door dit te benoemen in Geandewei, Hichtepunten, Facebook trok dit best een aantal mensen, waaronder ook bewoners uit de H-dorpen die niet bij onze kerken zijn aangesloten.

6 Jeugdwerk

In afgelopen seizoen is er best nog wat gedaan met en voor de jeugd. We begonnen vol goede moed het seizoen. Er is een jeugdraadvergadering geweest, de clubs en catechisaties gingen van start in het najaar van 2020. En ook de zondagschool en -club ging van start. Dit ging tot de persconferentie van 15 december door. Daarna zijn de clubs en catechisaties volgens mijn niet meer fysiek bij elkaar gekomen. Met bidstond op 3 maart nodigde ik de jeugd van catechisatie uit bij de dienst om deze fysiek mee te maken, maar ook om zelf mee te doen. Op 20 maart kon er buiten nog een Paaschallenge plaatsvinden. Afsluiting van het seizoen met barbecue was er bij Andries en Jenny v/d Woude, op 18 juni. Dit was ik helaas helemaal vergeten.

Bijzonderheid was dat gedurende dit seizoen er vanuit de jeugdouderlingen samen met actieve leden van de jeugdraad een soort visie/missie werd vastgesteld. Dit is een tekst voor de jeugdraad, voor kinderen en jeugd en ook voor de ouders. Hierbij de tekst die opgenomen is in de Geandewei:

In onze prachtige 4H dorpen zijn we gezegend met een grote opkomst bij de zondagschool, zondagsclub, jeugdclubs en catechisatie. Prachtig. Vol energie en creativiteit met de jeugd en geloven aan de slag. Maar wat doen we precies en waarom? Wat mogen ouders en jeugd verwachten als ze de deur binnen stappen? Waar we vooral vanuit gevoel in de weer zijn lijkt het ons goed in woorden te vangen wat onze drijfveer is.

Wij geloven in God en wij geloven in jongeren, jeugd en kinderen.

Vanuit gevoel, vragen en activiteiten willen we ieder kind haar of zijn allerbeste 'ik' laten worden. Met de voeten in vaste grond. Wij gaan jongeren graag voor en dagen ze uit, zodat zij op een persoonlijke, eigentijdse, creatieve manier Gods aanwezigheid kunnen ervaren. We laten ze graag de waarde voelen van naar elkaar luisteren, Elkaar ècht leren kennen. We zien ze graag met vertrouwen in eigen kunnen omgaan met anderen. We creëren de durf zich open te stellen. De durf te laten zien wie je bent. In de wetenschap dat je goed genoeg bent. Goed genoeg voor God en goed genoeg voor ons. Iedereen is welkom, ook als je niet naar de kerk gaat.

We moedigen ouders aan betrokken te zijn. Nieuwsgierig naar wat er is gedaan, is gezegd, is gehoord, is gevoeld. Nieuwsgierig naar de mening van uw kind. Ouders zijn onmisbaar voor succesvol jeugdwerk.

Wij geloven dat geloof zichtbaar wordt door je in te zetten voor anderen en door activiteiten voor en met elkaar te doen. Wij maken graag tijd vrij voor uw kind(eren) en gaan enthousiast aan de slag met onze taak. We zijn blij en dankbaar dat we deze mogen uitvoeren. Wij mogen zaaien, God zorgt voor groei.

Namens de Jeugdraad, Simon Meijer en Andries van der Woude

Mijn taken in het jeugdwerk waren dit seizoen: catechisatie 14-16 jarigen, voorzitter van zondagschool/club, en daarnaast nog meedenken in jeugdraad en het verzorgen van de gezinsdiensten.

6.1 Catechese

Voor de lockdownperiode zijn we een aantal keren bij elkaar gekomen, en tijdens de lockdownperiode hebben we 4x online catechisatie gedaan. Dit doormiddel van het programma quizzizz, voordeel is dat ieder persoonlijk een vraag moet antwoorden en zelf goed moet nadenken. Nadeel is dat je het groepsproces niet zo met elkaar hebt.

Van de periode voor de lockdown staat mij nog het meeste bij de catechese met als thema stille tijd. Met de groep gingen we in de kerk zitten. Hier stak ik de paaskaars aan, vervolgens gingen we door een soort liturgie: Stil worden voor God, Open stellen voor de heilige Geest, lezen uit de Bijbel, stilstaan bij de tekst, bidden. Dit was erg vervreemdend voor de jongeren: zo stil is het nooit in ons leven, dit voelt ongemakkelijk. Een ander mooi moment was de bidstond-dienst die er gezamenlijk met de jongeren was. En ook hun bijdrage aan de slotdienst middels een fragment uit de catechese les: ik voel me thuis in de kerk als... Die ze zelf moesten afmaken.

Volgend seizoen stoppen Andries en Jennie met de catechisatie, en ben ik benaderd om ook die groep te leiden. Dat neem ik in overweging.

6.2 Zondagschoolleiding:

In deze groep neem ik een beetje de rol van initiator op me. Ik initieer het opstarten van het seizoen en het bij elkaar roepen van de leiding. Ook probeer ik tijdens de avonden nav een opening verdieping te geven. Ik vind het belangrijk dat er in de groep ook onderling omzien naar elkaar is. Dat het naast de inzet voor de kinderen ook een plek is van ontmoeting, even bij elkaar op adem komen. Dat de vergadering een onderdeel van kerkzijn wordt.

Afscheid namen: Femke Postma en Lucia Tilma. Nieuwe leiding dit seizoen: Anna Veeninga, Anette Hansma, Sietske Braaksma en Antsje de Jong.

6.3 Gezinsdiensten

Op 15 november een online-quiz. Net als de startzondag zijn er vooraf filmpjes opgenomen die aansluitend de dienst vormen. Dit keer is alles geplaatst op het online-platform van quizzizz. We volgden het verhaal van Mozes en na elk stukje verhaal volgden een aantal quizvragen waarmee de kinderen ook een prijsje konden winnen. Thema was: Ik ben bij je. Het was erg geslaagd en er waren veel deelnemers. Er waren zo'n 51 deelnemers aan de quiz, dat is het aantal mobiele apparaten dat meegedaan heeft. Mooi om deze betrokkenheid te merken. Jammer was dat we niet echt de interactie met elkaar hebben gehad. Foto's konden pas later op de website worden bekeken. Aan de quiz werkten mee: Jan Kuipers, Wybe Kuipers en Hendrik v/d Heide.

25 december kerst: in het verlengde van 15 november is de kerstdienst ook samengesteld uit filmpjes en in een quizzizz format uitgezonden op 1^e kerstdag. Hier was er samenwerking met gemeenteleden uit de dorpen die een filmpje aanleverden. Over hoe zij kerst beleven. En ook een bloemschikking door Marieke en Hilda en een kerststal met gehaakte kerstfiguren door Akke Dijkstra. De uitzending deed ik samen met Jan Kuipers.

Op 21 maart was er nog een gezinsdienst, deze is normaal gesproken in samenwerking met de scholen. Dit is moeilijk in coronatijd. Dus hebben we samen met de leiding van de zondagschool een dienst opgezet. De zondagschool en club kon deze periode niet doorgaan, dus wilde de leiding hun tijd wel inzetten voor de voorbereiding van deze dienst. Dit werd een onlinedienst met muziek door Lucia en Anna, en enkele kinderen. Verder deden een aantal kinderen mee in de kerk. Mensen konden het thuis volgen en tijdens de preek was er preekbingo. Thema van deze dienst was vriendschap.

Deze diensten waren erg geslaagd en vielen over het algemeen in de smaak. Persoonlijk merk ik dat het veel voorbereidingstijd kost, creativiteit en energie. De uitdaging is om niet alles zelf te willen bedenken en de groep mensen die meedoet te motiveren zelf iets creatiefs te verzinnen.

7 Vorming en toerusting

Gemeenteopbouw, vorming en toerusting was moeilijk uit te voeren met de maatregelen vanwege Corona. Er is één leerhuis-avond geweest, welke ik verzorgd heb. Daarnaast lag het reguliere groepswork grotendeels stil. De open deurgroep is niet samengekomen, de gemeentegroeigroep ook niet. Ook de ontmoetingsavonden konden we dit jaar niet organiseren.

Afgelopen jaren zijn we al wel bezig om de jongvolwassenen in de gemeente samen te laten komen op avonden. Dit hebben we de Jo-bin der groep genoemd (naam nav de taxi busjes). Verder deden we dit jaar mee met een online 40dagenproject. Leerlingen van Jezus, met materiaal van Kerygma.

7.1 JO-BIN-DER

In coronatijd zijn er twee keer twee avonden met hetzelfde thema geweest, in oktober een keer fysiek. Toen in Ald skoalle en thuis. Nav van de gedachte uit het Friesch dagblad, en daarover in gesprek. En in maart een keer online met totaal zo'n 11 deelnemers. Het thema in maart was Je ware identiteit in Christus nav een preek van Henri Nouwen. Deze avonden zijn erg bemoedigend. Mensen die wel betrokken zijn bij kerk en geloof, maar die je weinig op zondags ziet. Mooi om te weten hoe geloof een plek in hun leven heeft, en daarover door te praten. We hadden beoogd om ook een paar keer op een zondag(middag) bij elkaar te komen. Dit is door de maatregelen niet doorgegaan.

Trekkers van deze groep waren: Andries v/d Woude, Fo Vos, Johan Dijkstra en ik. Nadeel vind ik dat het adhoc is en een vrijblijvend karakter houdt, er worden een aantal avonden gepland, mensen worden persoonlijk benaderd of ze deel willen nemen. Vervolgens worden ze ingedeeld op de avond waarop zij kunnen, bij mensen die op dezelfde avond kunnen. Zo wisselt de groep telkens en wordt er niet een heel seizoen met elkaar opgetrokken. Het bellen en benaderen van deelnemers kost veel tijd en energie, het lijkt niet een vanzelfsprekend iets te zijn. Het is de vraag of we ook meer naar subgroepen toe moeten, met verschillende leeftijdscategorieën. Of dat er een subgroep gevormd moet worden met de meer serieuze mensen die wel vaker bij elkaar zouden willen komen. Afgelopen jaar heeft één iemand uit de groep belijdenis gedaan en is gedoopt. Rond haar zou ik een groepje kunnen vormen om achteraf nog een soort belijdeniscatechisatie te geven. Of een serieuze gespreksgroep.

7.2 40-dagenproject

Samen met een aantal voorgangers uit de regio Noard-East Fryslân, waaronder de wâlden, hebben we een 40dagenproject geïnitieerd. Omdat fysiek bij elkaar komen niet ging, was dit alles online. Deelnemers kregen een dagboek thuis met thema's over discipelschap. Gedurende 7 weken kwamen we wekelijks online samen. Vanuit de Ontmoetingskerk te Damwâld werd er een inleiding gegeven en uitgezonden, waarna we in kleine groepen uit elkaar gingen om na te praten over het thema van deze week. Het was erg waardevol om stil te staan en opgebouwd te worden in de periode naar Pasen toe.

Uit Hantum waren er in eerste instantie zo'n 18 deelnemers (waarvan 5 stellen). Een aantal haakten af vanwege het materiaal, of omdat het qua tijdsinvestering niet lukte. Anderen wilden alleen het dagboek volgen en nadien alleen de inleiding kijken en niet in groepjes meepraten. Uiteindelijk leidde ik een groepje van 7 mensen uit de gemeente van Hantum en waren er nog 3 of 4 personen betrokken bij een andere groep. Mooi om te merken dat mensen er enthousiast voor waren om online mee te doen met groepswork. Ook fijn om zo eens wat meer samenwerking te hebben met collega's.

8 Kerkenraad

De kerkenraad kwam een aantal keer online bij elkaar en begin juni één keer fysiek. Het was lastig om zo besluiten te nemen. En om de hele kerkenraad erbij te betrekken. Zoals de gemeente voor het

gevoel op afstand was, zo was dat met de kerkenraad ook het gevoel. Je kan niet zoveel, je doet niet zoveel, dus ben je er ook minder mee bezig. En met wat je wel kunt doen ben je door de omstandigheden langer bezig, of het kost meer energie. We probeerden besluiten alvast te maken en dit voor te leggen via de app, zodat de rest van de kerkenraad ermee kon instemmen of er opmerkingen op kon maken. Ook als moderamen kwamen we vaak online samen, en een enkele keer fysiek.

Vooraf in het begin van dit seizoen heeft vooral het moderamen beslissingen genomen over al dan niet houden van kerkdiensten met kerkgangers. De ambtsdragerverkiezingen hebben we eerst uitgesteld, maar later toch maar gehouden, omdat het toch wel erg lang duurde met de maatregelen en lockdowns. Dit jaar traden af ouderling: Fo Vos, OKRM: Sjoerd Bolhuis, Jeugdouderling: Andries v/d Woude, Diaken: Wietske v/d Woude. Nieuw bevestigd als ouderling: Piet van der Woude en als diakenen: Dieneke Blom en Jeltje Hijma. Vacatures zijn er nog voor OKRM en jeugdouderling.

Dit jaar hielden we ons verder bezig met de AVG (Privacy wet), de investering in een camera installatie en was er een corona-werkgroep. Zaken als bijwerken besluitenlijst en rondom de kerk zijn wat blijven liggen.

8.1 Avondmaal

De avondmaalsvieringen zijn aanvankelijk telkens uitgesteld, tot we op een gegeven moment hebben gekozen om het online te gaan vieren op 14 februari. Dit ging prima maar voelt toch ook wel een beetje kaal. De eerste viering die weer gezamenlijk kon was die op 6 juni. In de wijkavonden van seizoen 2019-2020 hebben we stil gestaan bij hoe het avondmaal beleefd wordt. Daar zou ik in de gemeente aandacht aan willen besteden in de komende jaren. In gesprek blijven over verschillende beleving ervan en ook elkaar in zijn of haar waarde laten.

9 Geandewei/Hichtepunten

Via het kerkblad Geandewei en dorpsblad Hichtepunten informeren we gemeente en dorp over wat er speelt in de gemeente en welke activiteiten er gepland zijn. Daarbij komt pastorale informatie vooral in de geandewei. De bijdrage in de Hichtepunten is meer kerk naar buiten, informatie over kerkdiensten, een blog-achtige bijdrage, foto's van activiteiten. Het is goed de gemeente zo te informeren. Om de bijdrage van pastoraal nieuws te schrijven is een gevoelig punt, wie noem je bij naam, wie niet. Soms vraag ik het, een andere keer is het een inschatting. Het is belangrijk om mee te kunnen leven met elkaar en tegelijk voorzichtig om te gaan met privacy gevoelige informatie. Daarbij schrijf ik soms iets waar ik mee bezig ben, een voorval of iets opbouwends en bemoedigends. Dat komt soms in me op, een andere keer zoek ik er met moeite naar.

10 Persoonlijk

Afgelopen jaar was het vooral volhouden. Met horten en stoten werken in de gemeente. En dan de moed er in houden. Dat er veel online werd vergaderd en online diensten waren zorgt voor een zekere afstand. Tijdens de diensten: wie zijn erbij, wie doen er mee (online)? En ook begrijp ik dat als het online is, dat dat het voor veel mensen niet is. Dat dat bijvoorbeeld niet vol te houden is met jonge kinderen. En dat je ook eens ergens anders een dienst volgt. Dit zorgt ervoor dat ook bij mezelf de lat hoog komt te liggen. Het moet wel goed zijn willen mensen blijven hangen. Later kon ik dat iets meer los laten: hier moeten ze het maar mee doen. En verder had ik soms het gevoel aan de kant te staan, niet echt iets op kunnen bouwen samen met de gemeente, zoals qua groepswork en ontmoetingsavonden. Telkens wachten tot er weer meer kan. En dan nog in onzekerheid blijven. Kun je iets plannen, of moet je je planning weer bijstellen. Het vroeg veel flexibiliteit.

Aan de andere kant was ik meer thuis, dit was prettig en goed voor mijn gezin. Wijtske werd zwanger van ons derde kindje (naschrift: die werd geboren op 29 juni: Ferre). De zwangerschap ging gepaard met het nodige lichamelijk ongemak. Dat ik meer thuis was zorgde ervoor dat ik er thuis kon zijn en kon ondersteunen bij huishoudelijke taken. Mijn dochter naar school brengen en weer ophalen. Naast vreugde van verwachting van een kind was er dit jaar ook verdriet, het overlijden van een zwager op 19 maart was een zwaar verlies voor onze familie.

Voor mijn geestelijke voeding vind ik het prettig en nodig om momenten van stilte te hebben. Stille tijd, waarin ik me probeer te voeden met een Psalm en een stukje Bijbeltekst. Verder helpt de preekvoorbereiding me hier ook bij.

Voor mijn persoonlijke ontwikkeling heeft het mentoraat me geholpen. Dat was vorig jaar afgerond, maar ook dit jaar heb ik zo nu en dan contact gehad met ds. Timmer. Bij praktische vragen, maar ook ter ondersteuning. De cursus homiletiek en liturgiek werkte verdiepend in het verder leren voorbereiden en voorgaan in de erediensten. Halverwege dit seizoen heb ik hierbij ds. Timmer nog gevraagd om een paar keer mee te kijken met de diensten en de preekvoorbereiding. Juist daar waar ik in de voorbereiding vastloop.

10.1 Nevenzaken

10.1.1 Suïcidepreventie

In maart woonde ik een online bijeenkomst bij voor suïcidepreventie in de regio (vanuit Bolwerk). Hier werd wat algemene informatie gedeeld over zelfmoordpogingen en de preventie daarvan. Wat risicogroepen zijn. Inmiddels is er het idee om te starten met een werkgroep om te werken aan verschillende zaken en vooral aan bewustwording op het gebied van dit thema. Ik zit in de werkgroep, deze start na zomervakantie.

10.1.2 Diaconaal platform

Vanuit de bijeenkomst suïcidepreventie kwam ik in contact met Robert Colijn en Monique Stavenga, zij willen iets doen aan stille hulp vanuit de kerk. Met hen heb ik een gesprek gehad. In de regio wil men meer een netwerk en ook een soort pilotproject. Waarschijnlijk gaat er iets komen in Kollum. Vooralsnog blijf ik aangehaakt.

10.1.3 Primaire nascholing

Volgend jaar in september start de primaire nascholing. Dit is eigenlijk een reflectie op de eerste paar jaren als kerkelijk werker. Welke situaties kom je tegen, hoe ga je daarmee om. En wat vind je daaraan lastig? Wil je daar iets aan veranderen? Welke uitdagingen zijn er persoonlijk en in de gemeente.

Verder probeer ik te blijven lezen en te blijven verdiepen.

Tot slot: afgelopen jaar was niet gemakkelijk. Toch werk ik met vreugde in de gemeente, de samenwerking met het moderamen en de ouderlingen ervaar ik als erg plezierig. De sfeer is goed en men wil wat voor en met elkaar doen. Daarvoor ben ik de Here dankbaar, dat Hij ons wil gebruiken in Zijn gemeente. Dat we samen mogen werken en dat we in die samenwerking iets van verwondering ervaren wordt. Wij doen ons best en God doet de rest. Het gevoel om tot je recht te mogen komen, zoals God je bedoelt heeft. Zo hoop ik dat we tot zegen mogen zijn voor de gemeente en de dorpen.

Prijs de HEER, mijn ziel,

Prijs, mijn hart, Zijn heilige Naam.

Prijs de HEER, mijn ziel,

Vergeet niet één van Zijn weldaden.

11 Ideeën voor later

Website:

De website van de kerk bevat hier en daar wat nieuwsberichten, foto's van activiteiten, een overzicht van de kerkdiensten. Verder bevat deze de Geandewei bijdrages, het beleidsplan en de verplichte documentatie voor de ANBI status. Zouden we hier meer mee kunnen doen? Zoals informatie over wie er ambtsdragers zijn van welke wijk. Een stukje om mijzelf als pastor voor te stellen. Praktische informatie over wat te doen bij... huwelijk, geboorte, overlijden etc.

Verder iets van een blog. Ik vind het mooi om iets van een blog ofzo te schrijven, maar vind elke keer maar eens iets. Zo denk ik er ook wel eens aan om een weblog bij te houden op de website van de gemeente of op een persoonlijke site. Daar ben ik nog niet toe gekomen.

Geschiedenis kerk en dorp

Van Bonnie Plantinga (koster) kreeg ik wat documenten van de kerk, en ik begrijp dat G.H. Visser ook nog iets van documenten heeft. Het lijkt me goed om hier eens doorheen te gaan. Om ook iets meer te weten van wat er gespeeld heeft in de afgelopen jaren. Hoe de wortels van het dorp liggen. En hoe de verschillende bloedgroepen in de kerk nader tot elkaar gekomen zijn.

Wiebe Feddema, juni 2021